Richardi Gardiner

EX

ÆDE CHRISTI

OXON.

SPECIMEN ORATORIUM.

Gardiner (R)
R. Thurgood

LONDINI,
Impensis HUMPHREDI MOSELEY,
in Cœmeterio *Paulino*.
M. DC. LIII.

12301.e.32

Richardi Gardiner

EX

ÆDE CHRISTI

OXON.

SPECIMEN ORATORIUM.

Gardiner (R.)
R. Gardiner

LONDINI,
Impensis HUMPHREDI MOSELEY,
in Cœmeterio *Paulino*.
M. DC. LIII.

Iv

Sereniſſimo JACOBO, *tam ſtylo, quàm Sceptro, Regi.*

AUguſtiſſimum, & verè Βασιλικὸν δῶρον (*Rex* ſereniſſime) tanquam *Ancile* quoddam cælitùs delapſum pio affectu amplexa eſt *Ancilla* veſtra, *Oxonienſis* Academia. Cujus enim pectus non accendat aureum hoc Solis Jubar? Quos ſtimulos non imprimat perpetuum Honoris ſignum, & ampliſſimum Favoris Monumentum? Parum abeſt, quin ſpatioſus *Britanniæ* ambitus ſimul in *Academiam* laxetur, & unanimis undequaque populus, ad *Regis* exemplum compoſitus, in Gentem *Philoſophorum* vertatur. Agnoſcit ſacrum *Muſarum* Adytum *Majeſtatis* veſtræ *Genium*, aureo volumine incluſum. Agnoſcunt circumſtipantes reliquorum Muſæ *Anteſignanum* hunc *Phœbum*, cujus radiis ſuas debent *ſtricturas*. Felicitatem tantam ſublimi, debitâ tamen, ſuperbiâ admiratur Bibiliotheca, cujus fidæ cuſtodiæ tam Regale *Depoſitum* conſecratur. Gloriatur univerſa ſtudioſorum cohors, Majeſtatem veſtram in *Aula* verſari, ac in *Helicone*; tam calamo, quàm gladio accingi, & Imperii habenas literarum *Caduceo* modeerari.

Desinant igitur Ambulantium hominum cadavera literas despicere, quas nesciunt; cùm cogitârint *Principem* tam multa scientem quàm regentem, horarum formulas vicissitudine Regiminis, & Scriptionis dividentem; ac si æquè jucundum in Literis, ac Imperio sit. Quid supereſt, nisi ut æternitatem cogites, cum literas æternas esse facias. Nos interim grato ore resonabimus, Monarchæ *JACOBI* otium plus Patriæ, & humano generi profuisse, quàm aliorum Negotium, & Exercitus.

Sacræ Majestati vestræ

devotissima

Oxoniens. *Academia.*

E domo Convocationis nostræ
Oxon. Maii 29. *An. Domini* 1620.
Richardo Gardiner *ex Æde Christi A. M. Oratore publico deputato.*

Oratio

Oratio habita in Domo Convocationis Oxon: Maii 29. 1620. *cùm ſereniſſ. Rex* JACOBUS *Opera ſua Academiæ Donо dederit.*

IN Re tam *Auguſta*, tam *Baſilica*, quorſum (*Academici*) more ſolito anguſtis hiſce parietum carceribus veſtrum compingitis Oratòrem? Regum dicta, & facta omnium oculos, auréſque traherent, quia fructum ſunt perditura, ſi ſolitudini oſtendantur. Nõ itaq; inter privatos parietes, ſed in toto terrarum orbe quærendus ſuggeſti locus. Nam quicquid uſquam hominum eſt, meum Auditorium eſt: Ita ſui diffuſivus ſereniſſimus *JACOBUS*, ut beneficium, quod veſtræ ſolummodò mandavit cuſtodiæ, veſtri ſolummodò non faceret Juris. Manſueta illius Sublimitas, & Gratiis ſtipata Severitas excludunt neminem, niſi ἄμυσον. At hic refugit animus, & reformidat eloqui, quæ

ſubitò, & penè improviſò cogitavi. Oneroſa profectò mihi eſt, & inſolitum incutit timorem *Nominis* tanti, vel potius *Numinis* Majeſtas: Non enim vox Hominem ſonat; aut ſi Hominem, certè Hominem ſuprà hominem poſitum. Quò difficilior mihi perorandi locus, cùm ita laudem, ut pertimeſcam, ita approbem, ut ingenii culpâ laudes deteram. Quid quæſo eſt in hoc Theatro Univerſitatis Rerum, quod *Regia* illius Excellentia, haud dicam non attigerit, aut deguſtârit, ſed penetrârit, & excuſſerit? Si quæratis ſpecimen, Aureum illud Magnificentiæ ſuæ munus contemplamini, in quo voces ſententiæ ſunt, verba oracula, ut mihi *tam pulchrè videatur ſcribere, quàm regere.* O Regem, *Seculi, non Ornamentum dicam, ſed Miraculum!* A quo Solo tantum expectare beneficium æternitas Ingeniorum potuit! Paucis hoc conceſſum Regibus minimè otiari, cùm maximè poſſint otiari; avariſſimè ſervare tempus, nihílque per incuriam pati excidere. Optimè de patriâ, & humano genere meretur *Juſtinianus Cæſar*, quòd Cives formaturus, indigeſtam *Juris Civilis* molem Authoritate ſuâ, ſed vicariis ſubſidiis redegit in Epitomen. Quantò rectiùs Monarcha *JACOBUS*, cujus Ipſius erudita pietas Hiſtorica, Politica, Theologica deprompſit, ut Viros, Cives, veréque Chriſtianos reddat. De *Deo* cum Theologo diſſerit, cum Juriſconſulto inextricabiles nodos, legúmque ænigmata affabrè explicat, & laboranti *Aſtræa* ſuccurrit. Cum Politico reipublicæ morbos, & remedia loquitur, & (ut verbo perſtringam omnia) hoc protectò

fectò agit, quod ſinguli. Sed quoties *Sacrarum Literarum* limina ſpeciali quodam Jure ſubiit, in *Rege*, *Ambroſium*, aut *Auguſtinum*, aut ſanè Antiſtitem aliquem crederes loquutum, adeò dextrè divinæ Paginæ ſenſum expoſuit. Sic plus literaria illius quies profit hominibus, quàm aliorum ſudor, & irrequietus labor. O fœlicem Academiam, quæ tam regali depoſito ſuperbire geſtit! Definite tandem fugitiva aliorum Jnventa, ſubtiles, & inanes *Metaphyſices* Abſtractiones curioſiùs venari. Iſtiuſmodi enim literæ ad virtutem doctoribus parùm profuerunt. Poſtulare videtur veſtri Judicii maturitas, ingenii acumen, animi robur, ut non tàm Scholæ ſtudeatis, quàm Reipublicæ. Volvenda & revolvenda ſunt,

Nocturnâ verſanda manu, verſanda diurnâ,

haud *Varronis* alicujus, ſed Regis πολυμαθεστάτου Opera, quæ vos peregrinantes, & veluti in Patria hoſpites domum perducent, ut unde, qui, & ubi ſitis, exploratum habeatis. Hìc docetur Ars omnium pulcherrimâ, Imperare ſcilicet & Parere. Hìc diſcatis frigere ſine uſu diſputationes, niſi in mediam proferatis lucem, quæ in hac umbratili Exercitatione diſſeruntur. Cùm igitur dignî tanto honore, tantâque reperti ſitis fœlicitate, ut initium & finis ſtudiorum à *Voce Imperatoriâ* procedant, conatus veſtros pulcherrima ſpes foveat, poſſe etiam & vos (ſi *Solis*, & *Apollinis* veſtri ductum ſequamini) ad honores, & dignitates deſignari. *Academia* diſtinguitur Scholis, clareſcit Collegiis, floret diſciplinis, at ut ab *Authore*, ità ab *hoc Opere* Nomen tuetur.

Bibliotheca non erit literarum Ædificium, ſed Miraculum, quia hunc Orbis totius Theſaurum continebit. Ipſi *veterum* libri gloria ſpoliati, ſenio, & vetuſtate ſqualidi, novo hoc *Radio* protinus reſplendeſcent. Quocirca circumferte hanc famæ veſtræ Facem, ut diffuſiori luceat radio. Cujus enim induſtriam non exacuat tam luculentum Favoris auxilium? Quiſquámne erit, qui ætatem inerti ſolvet otio, cùm *Principis* labores & ſtudia quotidiè in oculis, & manibus verſentur? Quiſquámne erit, qui ingenium ſitu & ſordibus obſoleſcere patietur, cùm cogitârit Principi, ſive in Curiâ, ſive in Senatu, unum utrobíque negotium Legere, & Scribere? Æſtuat hìc Oratio, & læto, liberóque motu ardet evagari: ſed reprimam ſtili pertinaciam, nè in alienam videar involare meſſem. Quod tamen minimè timendum eſt Laudatori tanti Regis. Nam cùm omnia effundant omnes, ſemper novus veniat Laudator Ejus; tantam facultatem, & copiâ ſuppeditat dictorum, factorúmque Amplitudo. Quid ſupereſt (*Academici*, uſque ad invidiam fœliciſſimi) niſi ut Cæleſte hoc Ancile *Bodleiano Mnemoſynes* Fano conſecretis?

Dividite muros, & mœnia pandite, circum
Sacra canant Vates ——

Sic nos,

Fœlix Palladium *ſacrat â ſiſtimus Arce.*

Oratio habita in Domo Convocationis Oxon. Maii 29. 1620. *cùm Sereniſſ. Rex* Jac. *Opera ſua Acad. dono dederit*: à Richardo Gardiner, *ex Æde Chriſti*, A.M. *Oratore Publico Deputato.*

Laudatio Funebris Domini Doctoris Budden, *Regij Profeſſoris in Jure Civili*, Jun. 7° 1620, *in Schola Theologica* Oxon.

IN hac effæta, & delira mundi ſenecta, quâ univerſa caneſcentis naturæ opera quaſi deliquium patiuntur, nihil vindicari poteſt ab Injuria Temporis. Datur hìc longævum aliquod, ſed non datur æternum; Incrementa ipſa damna ſunt; & quò ad ſummum pervenit, ad exitum properat. Satis ſuperque perſpectum, & exploratum habetis (*Academici*) quòd qui humanum faſtigium exceſſere Animi, uti cœlo proximi, ita ociùs illuc tranſeunt, ac mortalitatis ſuæ ſarcinam feſtinantiùs deſerunt. Agnoſcite fluxum fortunæ veſtræ, & refluxum; ad lætitiæ pompam omnia parata ſunt nuperrimè; at nunc, mutata ſcena, omni ex parte Lugubres nos e xanimant voces, circumſonant aures gemitus, ſuſpiria, querimoniæ, & *Eheu funerei ubiq; planctus.* Quaſi *Regis* Munere honorario nimium intumeſceret lætabunda Mater Academia, niſi *Regij Profeſſoris*

feſſoris Funere atrata ingemiſceret. Cùm autem *Profeſſorem Regium* nominem, *Buddenum* nomino; æquè enim patet terminorum ambitus, niſi fortè hoc obſtat, quòd non tam Illi ſublimis Titulus honori, quàm Ipſe Titulo Ornamento fuiſſe videatur. Sed nè confuſim, & tanquam per Satyriam conturbet omnia abruptus, & effrænis dolor, ab ipſius Origine, & incunabulis percurramus ſingula, ut inde quibus crevit auxilijs, quibus adolevit, & robur aſſumpſit recolant poſteri. Patriam habuit *Dorceſtriam*, Eminentium Ingeniorum feraciſſimam: ſi ſtirpem, & longam proavorum ſeriem ſpectare placeat, proſapiâ claruit tam magnâ quàm bonâ; verùm a fortuitis, & fugitivis iſtiuſmodi bonis conſarcinare laudes glorioſi dedignantur Manes. Languens vita, & ignobile otium Nobilitatis fumos venditet: propriâ ſic luce explenduit *Buddenus* noſter, ut Natalium ſplendorem niſi accepiſſet, facere potuerit. Dignitatem corporis, Animi virtutes, & vocis jucundæ ſonum vultis ut deprædicem, (*Deus Bone!*) quàm ampla dicendi ſeges, ac copia! Vis Ingenij, & Oris adfuit; adfuit Authoritas ſimul, & comitas, nec facile dijudicare an major ἐνέργεια *Authoritatis*, an *Comitatis*; Id enim Gratia impetravit, quod nec Imperio Alius cogit. Exteris undiq; Confluentibus (ea viguit morum facilitate) patebat ſemper, ac Domicilium ejus Oxonij Oraculum habebatur. In florida, & vernante ætate *Muſarum* Decus affulſit, ac *Apollinis* Delitiæ. Cum Poetarum ſucco tenellum lactâſſet animum, Oratorum perrupit Monumenta. Ex Rhetore Philoſophus,

Philoſophus, & ex Philoſopho Rhetor factus eſt; Philoſophiam enim in Eloquentia, & Eloquentiam exercuit in Philoſophia, ne involuta perfectiſſimæ Cognitionis arcana ſine Rhetorices ornatu parum relucerent. In Philoſophicis tam eximium ſui ſpecimen publicè edidit, ut magnificum *Magdalenæ* Collegium, Hunc, præ aliis, Philoſophiæ *Prælectorem* ſibi aſciſcere ambitione quadam, non injuſtâ tamen, ſtrenuè certaret. In quo munere eâ curâ, Judicio, &, quæ propria Illius fuit, *Prudentiâ* verſatus eſt, ut neſciam an Ætas ulla, aut Gens quævis Parem ſuppeditârit. Ætate grandior, cum lacertos movere affabrè nôrit, ut nihil niſi ſummum eligeret, Jurisprudentiæ ſtudia placuere; a quibus facilis in omnes Dignitates foret decurſus, niſi circumforanei Cauſidicorum quorundam latratus objicerent ſeſe bonis Artibus, & tanquam Hirudines Jus Civile exugerent. *Juſtiniani* tamen noſtri providentiâ, quò virtus vocavit, eò perductus eſt, ad faſtigium nimirum *Cathedræ* hujus *Academicæ*. Quod Profeſſorium onus gloriâ plenus, ſocordiæ neſcius ſuſcepit fortiter, & confecit feliciter. Quicquid enim in *Baldo*, & *Bartolo* glorioſa ſuorum æſtimatrix vetuſtas extulit, in eo revixit, ac triumphavit. Quid hìc commemorem, quoties in *Veſperijs*, & *Comitijs* veſtris ad dicendum proceſſit, per denſiſſimum Agmen quærendus fuit ſuggeſti locus? Ille, Ille unus veluti catenis devinctos traxit auditorum animos; Illius vox tanquam tuba percuſſit circumſtantium aures: immò hæc omnia per ludum, & jocum præſtitit, in quibus

Alij

Alij inutiliter ſudant. Seculi me indignitas impellit, contra quam exclamare nunquam deſinam, *Sereni* querelam renovare. Indignè tulit *Serenus*, quòd *Catonem* Ætas ſua; & quid ni ego indignè ferrem, quòd *Buddenum* Ætas noſtra parum intellexiſſet, quòd ſupra *Pompeios*, & *Cæſares* ſurgentem, ferè infra *Vatinios* poſuiſſet. *Nævio Turpioni* cuidam, aut

Æmilio dabitur quantum petit,
Illius ſtat currus aheneus, alti
Quadrijuges in veſtibulis; Cum interim *Buddenus* lateat abditus in Muſæo, & Lare privato: Quanquam non latuit abditus, cujus virtus ab ortu ſolis ad *Heſperium* uſq; *Cubile* ſeſe diffudit. Contempſit generoſa conſcientiæ ſuæ ſecuritas curva hominum Judicia; maluit Sapientiæ *Sacrum Athenis* hiſce colere, quàm in foro latrare, & *Tribunal* lambere. Illic convolent Quadruplatores noſtri, quos *ambitio impotens, & ſpes ſolicitat lucri.* Nec adulari Imperantibus noſter didicit Profeſſor, nec irritare; ſed inter abruptam *contumaciam*, & *deforme obſequium* ſuſcepit iter ambitione, ac periculis vacuum. Inter cætera animi ejus ornamenta, tam acre, ac tam certum emicuit in rebus adminiſtrandis judicium, ut meritò eum *Aulæ Lateportenſis* præfecturâ inſigniret ſummus nutantis Academiæ *Atlas*, nobiliſſimus, atq; idem optimus, *Guliel-mus*, Pembrochiæ Comes, vigilantiſſimus noſter *Cancellarius.* Sic felici copulâ Juris cultor Juſtitiæ fit Arbiter. Quamprimum ruituræ, & penè

nè collapſæ iſtius Domus limen ingreſſus eſt; protinus Aularum omnium nitidiſſima audit, & tanta venuſtate undequaq; ſepta, ut domicilium dare *Jovi* ipſi poſſit, ſi diutius illic egerit, vixerit, & philoſophatus fuerit *Buddeus*. Quomodò præterire poſſum, quòd cum vix ulla pars temporis negotijs publicis vacua eſſet, ſubtraxit tamen negotijs quam impenderet ſcriptis; & nè fructum a ſolo Juriſprudentiæ auditu expectarent ſtudioſi; *Ærodij* libellum *Gallicè* excuſum, vir juventuti informandæ natus, Patrio ſermone cuivis reddidit familiarem. Quid dicam de συγγραφῇ munificentiſſimi *Wainfleti*? in qua ſcribenda ſuam quoq; conſcripſit συγγνώμην, & Collegiorum Alumnis (ſequar verba *Platonici Oratoris* veſtri, quem munere repræſento) *exprobrare videtur laudabile illud Clariſſimi Buddeni factum, quòd celeberrimorum Fundamentorum beneficijs frui malunt, quàm eorum facta inſignia, & quantivis pretij hiſtorias piè poſteris commendare.* Cum itaq; multorum labores ipſe unus exantlârit, & in noſtram ſalutem non ſolùm operæ, ſed vitæ prodigus fuerit, minimè mirandum eſt, ſi illo defuncto valetudinaria ſit Academia, ac ſi ad tabem paulatim eat. Quis enim *Hercules* Juridicum hoc forum fulcire valet? Quis tantis eſt cervicibus, quem non totum deprimet, & obruet mole ſua? Non capiunt anguſtiæ pectoris cujuſlibet, non recipit egeſtas animi, non ſuſtinet infirmitas ingenij tanti prædeceſſoris perſonam, tam gravem, tam ſeveram. Reſurgat oportet, & iterum exoriatur *Cadaver* illud, aut vix ac nè vix quidem

dem exurget *Majestas* hujus loci. Credite solummodò hanc *Umbram* comitari Jurisprudentiam, quia pristinam Dignitatem ad amussim tueri desperat in ullo post *Buddenum*. Sed nè Injuria afficiam sacros hosce Manes, desinam coarctare famam, & angustijs oratiunculæ tantùm non extempore fusæ strangulare. Vestrum, vestrum est, *Academici*, Reliquias, claraſq; corporis exuvias marmoreo Cippo condere, & memoriam *Annalibus* dignam solenni Anniversario celebrare, ut neq; dignitas, neq; Æternitas tantæ virtuti desit. Attollite, & circumferte ossa,

Ut Cineres tota spargantur in urbe: teneri
Uno non debet Gloria tanta loco.

ORATIO

Oratio habita a R. G. in Capella R. H. Sept. Weſtmonaſt. Novemb. 11mo, 1640. *Cum Convocationis Nomine Decanum Ciceſtrenſem præſentaret venerando Epiſcoporum Senatui, ut admittatur ad Munus Prolocutoris.*

NON eſt mihi difficilis peorandi locus, (*Patres Conſcripti*) cùm tam fœcundum Inventionis eruditæ Argumentum in oculis, & in manu feram. At Cunis ſtudiorum abundè novi, Illi perindè eſſe in ſcopulis, ac in proprijs obhærere Encomijs. Quocirca conſultò prætergredior multa, nè tam perſpectæ modeſtiæ ingratas injiciam moleſtias. Sinite me tamen rationes ſubducere, pro quibus

anà

unâ universi voce, pari studio, & eâdem mente, non Juniori alicui Magistellulo, nimis citò a Scholastico pulvere dimisso, sed huic viro, verè magno, honorificam *Syndici* Spartam enucleato judicio demandârunt.

Cùm nuperrimè negotiosissimi Muneris, quo vestro Candore iterum functurus est, primas solvisset anchoras, votorum vela, ceu Favonius aliquis fœlici implevit auspicio, vestræ expectationis ponderi non succubuit, sed solidam inde laudem reportavit. Quæ auguria ad opimam spem vergunt, ratem nostram, talis *Palinuri* præsidio, in procellis, & fluctibus tempestatum, quibus undiq; conflictamur, ægrè admodùm subire naufragium. In tanto Animorum motu, & perturbatione, nostrâ refert Causarum ascisçere Patronum, qui eâ vi mentis pollet, ut fortitèr laturus sit, quicquid venerabilis iste Consessus inædificare voluerit illius humeris. Planè confidimus hunc esse *Atlantem*, qui ad quodvis opus tollendum vires sortitus est idoneas. Ut hodiè mores sunt, aliquantulùm Scenæ, & populo inserviendum est, qui publici Juris *Defensorem* tàm e loco, & subsellijs metiri solet, quàm ab interioribus Animi, & Doctrinæ dotibus. Rectè igitùr cecidit, quòd Advocatum nacti sumus dignum meritis, prævalidum gratiâ, & famâ florentem apud primariam Nobilitatem. Non fugit sagacitatem vestram in Consiliis vobiscum conferendis tali opus esse, qui aptâ, & dilucidâ rerum explanatione satis expeditè explicet, quæ sentit, respondeat ad omnia quæ urgentur, quamvis

quamvis ſubitò, ne inopia verborum enervet vires rationum. Quâ laude nemini cedit *Hic* egregiè doctus; quippe penitùs habemus exploratum, callere Illum Artem judicandi cum Dialecticis, Eloquendi cum Rhetoricis. Si res ſtrictiùs attingenda ſit, conciſis aſtringat concluſiunculis; Longiores explicatus poſtulet, continuâ proſequatur oratione. Synodo noviſſimâ curæ, & ſolicitudines veſtræ hùc ſpectârunt omnes, ut veritas, & pax indiſſolubili nexu, & connubio jungantur ſtabili: At non tam præclarè agitur cum rebus humanis, ut optima quæq; placeant pluribus. Dolens dico, *plus præjudicata valet opinio, quàm vera ratio*, quæ non minima eſt fundi noſtri calamitas. Neſcio quod malignum Sydus optimè conſulta, & ab integerrimo affectu concepta in ſiniſtram torquet interpretationem. Paſſim proſiliunt moroſi, qui voculis intendunt litem, apices verborum arrodunt, leviuſcula, &c. exagitant, ac ſi præſtigiarum more caliginem ob oculos offundant, & monſtra obtrudant pro veris. Nèc hìc gradum ſiſtit ærugo, nigræq; ſuccus loliginis: Poſterioribus hiſce Comitiis, Re vix peractâ, proceſſit in medium ſacer, & horribilis liber, putens ſpurcitie, & procacitate.

Proh Superos! *in quæ reſervamur tempora?* Tenebricoſus Rabula, impurus Furcifer, veram Integritatis ſpeciem, Eminentiâ Muneris Decus totius Senatus, nunquam ſine honore nominandum, petulantiâ dicteriorum nominatim ſine Juſſu, ne quidem permiſſu perſtringit, maledictis proſcindit, & ut aurum ſubæratum ſceleratè proſcribit.

Quæ omnia licèt istiusmodi sunt ut risum, non bilem moveant haud iniquo rerum æstimatori, cùm *jejuna calumnia spiculum amittat sine vulneris suspicione*, & putida convicia nequaquàm deterreant, aut retardent Cordatos à Constantiâ rectè faciendi; æquum tamen esse sentimus hunc adoptare vindicem, qui, quæ spectant ad famam, & existimationem insontis Causæ, fidenter dicat, inanes dubitationes tollat, & intemperantis Zeli turbellas componat, definitè omnia, & sigillatim indicando. Facilè ariolari possumus sine Urinatore *Delio*, & ænigmatum Conjectore, quorsum clamosa *Remi* turba, fæx *Quiritum*, pestiferis factionibus ebria, adversus Regimen Ecclesiasticum lymphato quodam impetu non ità pridèm desæviret. Nam, quicunq; tandem color obtenditur, intima pellucet causa. Sperant nimirùm viles imperitæ plebeculæ quisquiliæ, amplissimi Ordinis authoritate sublatâ, licitum illis fore Schismata licentiùs alere, Ecclesias pro libitu suo diripere, in Ritus, & Ceremonias licentiùs involare, Clerumq; bonis, & honoribus exuere.

Hoc Ithacus velit, & magno mercentur Atridæ.

Nemo hiantibus istis Corvis os obstruat accuratiùs, secùs opinantes ad sanam mentem redigat molliùs, quàm iste Insignis *Propugnator* noster, nisi fortè *Liventem* Deam placari velint *virtute relictâ*. Quòd si miselli homunciones adeò obfirmato sint ingenio, ut *Suadæ* medulla non persuadeat, etiamsi persuaserit, nobis tamen religio est vestris insistere vestigiis. Etenim Confratrum

fratrum meorum nomine liberè affirmare ausim, nos Scita nuper edita, ut pura, defæcata, prudentiæ, sinceritatis plenissima, Articulis, & Ecclesiæ Anglicanæ Institutis ad amussim conformia, intrepidos complecti. *Intrepidos dico? O inertiam vocabuli!* Ovantes dicerem, ut erectos, & infractos decet animos. Sed quid detineo spectatissimam Coronam manipulo, & racemo, cùm propè sit messis, & vindemia? Quicquid *rivulus confert ad fontem, stellula ad solem*, omne erit infra dignitatem. Itaq; nè limatæ orationis cursum inepte videar intercidere manum ponò è tabulâ, ad Altare confugiens Regij Psalmistæ precibus,

Exurgat Deus, & Inimici ejus dissipentur.

De salvo, & incolumi Regis CAROLI *Reditu ad* Oxonium *ab aspera Martis Pugna circa Collem*, Edge-Hill, *vocatum; in ampliori Ædis Christi Area Gratulatio.* Octob. 29. 1642.

DABIS veniam, Regum *Augustissime*, si deplorata, & propè expirans Academia vix erigat oculos præ dolore madidos, præ pudore solo defixos, ad *Serenitatis* Vestræ lucem intuendam. Proh Fidem! Undique prorumpit immanis belli intestini furor, passim irrepunt vafra, & perfida ingenia, adeò ut de salute vestra simus soliciti etiam dum loquimur. Aciem instruere in tutelam nec penes Academi-

cos,

cos, nec fas: imò eò res delapsa est, ut nobis inermibus planè religio sit, circumforaneo cuilibet sicario cædem minitanti inultas præbere cervices: Ac si non vivatur in Regno *CAROLINO*, sed (quod intimè in votis est scelere, & egestate perditis) in magno quodam Latrocinio. Præstò tamen est *Legio Fulminatrix*, nimirum densa *Pracum*, & *Lachrymarum* agmina, quæ contra, nec mare, nec tellus, nec conjuratæ Inferorum portæ attollent cristas. Hæ sunt machinæ *Academicæ*, hæc propugnacula, & munimenta *Ecclesiæ* pro incolumitate Vestra. Adest etiam in procinctu tota *Stagiritæ* cohors, Grex *Aristotelicus*, qui non solum *Intentionali* conceptuum obsequio, sed omni *Rerum* conamine, & totis *Prædicamentorum Classibus* Tuam colit Majestatem. Nec immeritò: Quicquid enim Tibi evenit, nostrum est, participamus dolores æquè ac gaudia. Si magno conatui alma pax arriserit, agimus triumphum; sin inauspicatiùs (quod ablit) succedant omnia, res ad manticam venit, actum est de doctrinæ incrementis, & universo *Musarum* populo: Quocirca cum prælii nuperrimi constans fama increbuisset (in quo satis patuit quantam animi celsitatem gereret pectus vestrum mansuetum, & generosum) contrahebantur animi in singultus, & suspiria, nec quidquam nobis sincerum, & firmum supererat præter *Votum*. Totos artus invasit tremor, ne spectatissimam *Personam* vestram, ardentem, & alacrem in *arena* consistentem, Alterum latus Principe *CAROLO* stipante, Alterum *Duce*

Ebo-

Eboracenſi, nequiſſimus quiſpiam Inſidiator in extremum induceret diſcrimen. Nunc autem, *Majeſtate* Veſtrâ ſalvâ visâ, in liberiores expatiamur gratulationes: quippe quò magis ſoliciti fuimus ex tuo periculo, eò fuſiùs lætamur tuâ ſalute, & ſic ipſo fruimur mœrore. Quàm ſuſpicimus affectus Veſtri Fidem! Quàm agnoſcimus indefeſſam indulgentiæ pertinaciam! Satis mirari non poſſumus favoris Veſtri ſtatas vices. Alii eâdem aurâ, quâ ſpem erigunt, deſtruunt; Tu is es, qui, quod dicis, ſtatuis, & ſuperni *Moderatoris* exemplo, atque auxilio, dicendo facis. Officioſi iſtius gaudii penſum imperavit mihi communis *Salutantium* turba, quâ diſtenta fervent atria: aliquam etiam religioſæ mentis victimam immolare juſsit privatæ obſervantiæ conſcientia. Siquidem in iſto rerum turbine placuit Candori Veſtro me perturbatum, & in latibulis abditum extrahere in lucem, & ſolem ſpectandæ veſtræ *Clintelæ*. Expensâ tituli dignitate, indies creſcentia procudam officia, & noſtrum perenne obſequium, nec moram agnoſcet, nec terminum. Non eſt inſtituti noſtri orationis curſum productiori filo extendere. Brevitas ſemper grata, in hiſce difficultatibus neceſſaria; ſuperſedebo itáque Rhetoricari, &, quod noſtri muneris eſt, Oratoris ſancti partes agam.

Creſcat Imperii Veſtri Majeſtas, augeatur magnifica Regiæ ſtirpis gloria, ſecundo ſemper veharis flatu, Agri, Urbes, ſingulæ Ditionis Veſtræ oræ, ac anguli deponant ſimultates, &

in

in veterem coëant reverentiam: Germinet fides altis radicibus, existimatio foris, Pax Reipublicæ, & opulenta serenitas coäleſcant, ac, ut verbo complectar omnia,

Serus in Cœlum redeas, diuque
Lætus interſis Populo Britanno.

Sic Acad. *Oxon.* nomine peroravit

RICHARDUS GARDINER,

Ex Æde Chriſti.

Sept: 9 · 94 ·

FINIS.

BRITISH
AP1590
MUSEUM